

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/61
KARAR NO : 2021/63
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. madde ve fıkrası uyarınca düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutana ına kar ı yapılan itirazın, aynı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik nedeniyle ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : C. Ö.
Vekili : Av. Ö.D.
Davalı : Bursa Valili i
Vekili : Av. K.A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Bursa Valili i Trafik Denetleme ube Müdürlü ünçe yapılan denetim sırasında, alkollü olarak araç kullandı ndan bahisle, davacı adına 22/03/2020 tarih ve MA-54170733 seri-sıra sayılı Trafik dari Para Cezası Karar Tutana ı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. madde ve fıkrası uyarınca 1.228 TL idari para cezası verilmi , aynı birim tarafından sürücü belgesi geri alma tutana ı düzenlenmi tir.

2. Davacı vekili, sürücü belgesi geri alma tutana ının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

3. Davalı vekili, süresi içinde görev itirazında bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K N B A V U R U S Ü R E C

A. dari Yargıda

4. **Bursa 4. dare Mahkemesi 25/06/2020 tarihli ve E.2020/320 sayılı kararı** ile; dava konusu idari para cezasından do an uyu mazlıklarda görevli mahkemeler 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/1. maddesi uyarınca sulh ceza mahkemeleri olmakla birlikte, gerek 2918 gerekse 5326 sayılı Kanun hükümleri göz önüne alındı nda, bir idari i lem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ili kin i lemlerden do an uyu mazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii oldu u belirtilerek davanın çözümünün idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle görev itirazının reddine karar vermi tir.

5. Davalı vekilinin, adli yargı yararına olumlu görev uyu mazlı ı çıkartılması yolunda süresi içinde verdi i dilekçesi üzerine, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı'na gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına li kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

6. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı 15/01/2021 tarihli ve YY-2020/86981 sayılı kararı ile, davaya konu sürücü belgesi geri alma tutanağının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik ile maddenin yeniden düzenlendi i ve bu karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi inin anla ıldı ı, bu durumda, 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınaca ından, sürücü belgesi geri alma tutana ına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanununun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varıldı ı açıklanarak ve Uyu mazlık Mahkemesinin 23/12/2019 tarihli ve E.2019/868, K.2019/801 sayılı emsal kararı nedeniyle, bu tür davaların görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu unu belirterek, 2247 sayılı Kanun'un 10 ve 13. maddeleri gere ince olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ve dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermi tir.

7. Ba kanlıkça, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca Danı tay Ba savcısının yazılı dü üncesi alınmamı tır.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

8. 2918 sayılı Kanun'un 48. maddesinin be inci fıkrası öyledir:

“Yapılan tespit sonucunda 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandı ı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç olu tursa bile,700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dı ndaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan ki iye, son ihlalin gerçekleşti i tarihten itibaren geriye do ru be yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise,1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde be er yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmı olması halinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde ba lar.”

9. 24/05/2013 tarihli 6487 sayılı Kanun'un 19.maddesiyle, maddeye;

“Sürücü belgelerinin geçici geri alma i lemleri bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır.” denilmek suretiyle on ikinci fıkra eklenmi tir.

10. Anılan Kanun'un, *“Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabitanın trafik hizmetlerini yürütmeye ili kin yetkisi”* ba lı ı altında düzenlenen 6. maddesi öyledir:

“Trafik zabıtası ve genel zabitanın görev ve yetki sınırı;

a)Trafik zabıtası:

Trafik zabıtası görevi sırasında kar ıla tı ı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayi bakımından zorunlu görülen haller dı ında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dı ında kullanılamaz.

b)Genel Zabıta

Trafik zabıtasının bulunmadı ı veya yeterli olmadı ı yerlerde polis; polisin ve trafik te kilatının görev alanı dı ında kalan yerlerde de jandarma, trafik e itimi alımı subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafi i düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir.”

11. 5326 sayılı Kanun’un “Saklı tutulan hükümler” ba lı ını ta ıyan 19. maddesi öyledir:

“(1) Di er kanunlarda kabahat kar ılı ında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) yerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ili kin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmıyaca kadar saklıdır.”

12. “Genel kanun niteli i” ba lıklı 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun’un 31. maddesi öyledir:

“(1) Bu Kanunun;

a) dari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır.”

13. Kanun’un genel hükümleri arasında yer alan 27. maddesinin (1) numaralı bendinde, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilece i öngörülmü tür.

14. Buna göre, Kabahatler Kanunu’nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, Kanun’un 19. maddesinde sayılan yaptırımlar saklı tutulmak kaydıyla, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı anlaşılmaktadır.

15. 2918 sayılı Kanun'un Adli Kovu turma ve Cezaların Uygulanması ba lıklı Dokuzuncu Kısım'a dahil "Bu Kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri" ba lı 1 altında düzenlenen 112. maddesinin ilk paragrafında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki hafif para cezasını veya bu kanundaki hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya i yerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadı 1 yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılaca ı ifade edilmi ; böylelikle sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin uygulamalar, trafik ve sulh ceza mahkemelerinin görevi dı nda tutulmu iken; 12/07/2013 tarihli 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle de i iklik yapılarak maddenin ba lı 1, "Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"; ekinde, madde ise öyledir:

"Bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kurulu larının yetkilendirildi i haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51inci maddesinin ihlali ve 118inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinle mi mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine i lenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, di er kanunlara göre görülen davalarla birle tirilemez.

..... "

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

16. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında; Dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddesinde belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı'nca, 10. maddesinde öngörülen biçimde davada olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü lüp dü ünüldü:

18. Dava, 2918 sayılı Kanun'un 48/5. madde ve fıkrası uyarınca davacı hakkında düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanağının iptali istemiyle açılmıştır.

19. Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenlerde trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Kanun'da idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan değişiklikten önceki hali ile, bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye iktisat eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmaması olması karşısında ve görevle ilgili genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüş iken; 5326 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra; öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşıldığından, Kabahatler Kanunu'nun 5560 Sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davaların görüşme ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Uyuşmazlığın esasını oluşturan, *sürücü belgesi geri alma tutanağına ilişkin karara gelince:*

21. Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin karar, 2918 sayılı Kanun'un 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan değişiklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun uyarınca incelendiğinde, 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendiği 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, diğer kanunlarda kabahat kararıyla öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığı dikkate alındığında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davalara bakma görevinin idare mahkemesine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

22. 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında, idari yaptırım kararının verildiği ilim kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmesi olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu ilimin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmıştır, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bazı sorunlara çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

23. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği ilim kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmesi olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu ilimin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

24. Uyu mazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden olu an olumsuz görev uyu mazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmi olması ve dosya içeri inden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildi inin anlaşılması halinde; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılı ı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmi tir.

25. Olayda, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak düzenlenen ve olumlu görev uyu mazlı mının konusunu olu turan sürücü belgesi geri alma tutana ı ile ilgili olarak; 5326 sayılı Kanun'un "Saklı tutulan hükümler" ba lı mını ta ryan 19. maddesinde, "di er kanunlarda kabahat kar ılı nda öngörülen belirli bir süre için, ... ehliyetin geri alınması, ...gibi yaptırımlara ili kin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmaya kadar saklı tutulur" denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmaya kadar saklı tutulan, ba ka bir deyi le, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan ehliyetin geri alınmasına ili kin hükmün, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle, 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik ile yukarıda belirtilen ekilde yeniden düzenlendi i ve bu karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i anlaşılır.

26. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir mütesep hak do mayaca ı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olaca ı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

27. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

28. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmı , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

29. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen sürücü belgesi geri alma tutana ının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik ile maddenin yeniden düzenlendi i ve bu karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i anlaşılır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde, bu Kanunun idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, sürücü belgesi geri alma tutana ına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tir.

30. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı'nın ba vurusunun kabulü ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin, Bursa 4. dare Mahkemesince verilen 25/06/2020 tarihli ve E.2020/320 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BA VURUSUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin, Bursa 4. derece Mahkemesince verilen 25/06/2020 tarihli ve E.2020/320 sayılı GÖREVLİLER KARARININ KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde Üye Ahmet ARSLAN'ın KARAR OYU ve OY ÇOKLU ÜYELER KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR IOY

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun dava konusu uyu mazlık ile ilgili hükümleri bir bütün halinde de erlendirildi inde, bir idari i lem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ili kin i lemlerden do an uyu mazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii oldu u tartışılmasız olup, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan "*idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde, idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının bu i lemin iptal talebiyle birlikte idari yargı mercisinde görülece i*" düzenlemesi uyarınca da dava konusu i lemlerden do an uyu mazlı ın çözümünün idari yargının görevinde bulundu u sonucuna ula ıldı ından, uyu mazlı ın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden ço unlu un kararına katılmıyorum.

01/03/2021

Üye
Ahmet ARSLAN